

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Споришева Костянтина Олександровича

«Механізми державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України», подану на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.05 – державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку

Актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами, темами

Розвиток інформаційних технологій впливає на всі сфери людської діяльності. Не є виключенням й державна політика у сфері забезпечення національної безпеки. Інформаційно-аналітична підтримка дій сил безпеки дає змогу виконувати їх з достатньою ефективністю та як результат – забезпечити державну безпеку на потрібному рівні. Розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення складових сектору безпеки і оборони України має відповідати сучасним і прогнозованим геостратегічним, соціально-політичним, економічним і військово-технічним загрозам та забезпечувати максимальну ефективність і здатність давати адекватну відповідь реальним і потенційним викликам державній безпеці України

А отже за таких умов актуальність представленої теми дисертаційного дослідження «Механізми державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України» не викликає наразі сумнівів та запитань.

Дисертаційна робота пов'язана з планами наукових досліджень Національної академії Національної гвардії України за темами: «Методи та способи оцінювання можливостей бригади оперативного призначення Національної гвардії України» (держ. реєстр. № 0217U000719), особистий внесок автора полягає в обґрунтуванні шляхів розвитку нормативно-правової бази функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, генезису дій сил безпеки України в парадигмі державної

безпеки, розробленні показників можливостей та ефективності дій бригади, підходів щодо розрахунку їх значень, методів та способів оцінювання значень показників можливостей бригади оперативного призначення; «Обґрунтування нових тактичних прийомів і способів дій підрозділів Національної гвардії України при забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час масових заходів та з припинення масових заворушень» (держ. реєстр. № 0115U002858), особистий внесок автора полягає в дослідженні організаційного механізму державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України; «Угруповання Національної гвардії України під час участі в ліквідації катастрофи техногенного характеру (на гідроелектростанції)» (держ. реєстр. № 0116U005048), особистий внесок автора полягає в визначенні механізму застосування геоінформаційних систем у державному управлінні силами безпеки України.

Тому, обрана тема дисертаційного дослідження Споришева Костянтина Олександровича є актуальною, а наукові результати дослідження мають важливе значення для розвитку державного управління як науки та заслуговують на увагу практиків-управлінців, оскільки спрямовані на вирішення питань підвищення дієвості державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки і рекомендації є логічно викладеними, достовірними й достатньо аргументованими. Це забезпечується глибоким аналізом основних теоретичних питань досліджуваної проблеми на базі наукових праць вітчизняних та іноземних учених. Запорукою цього виступив вибір методологічного підґрунтя дослідження, яке побудовано на системному, синергетичному та програмно-цільовому підходах, а також сукупності методів, які забезпечують їхню реалізацію.

На користь достатньо високої оцінки достовірності й обґрунтованості сформульованих автором положень свідчить і значна інформаційна база дисертаційного дослідження. До неї відносяться як законодавчі, нормативно-

правові акти, так і офіційні статистичні й аналітичні дані (загалом до списку використаної літератури входить 300 джерел). Також слід відзначити, що дисертаційна робота повністю відповідає паспорту спеціальності 25.00.05 – державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку.

Робота має логічну послідовність викладення результатів дослідження, а поставлені завдання є достатньо розглянутими і завершені конкретними висновками і пропозиціями. Отримані результати підтверджують досягнення автором поставленої мети дисертації та мають наукове і практичне значення. Оформлення дисертації відповідає встановленим вимогам, робота викладена послідовно від поставленої мети до висновків і пропозицій. Дисертація в цілому є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке досить повно охоплює тему.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

В роботі уперше обґрунтовано загальнодержавну модель функціонування та розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, проведено системне і комплексне дослідження стратегічних засад розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, сформовано ключові напрямки для підвищення ефективності планування інформаційно-аналітичної діяльності в силах безпеки України.

Крім того, удосконалено організаційний механізм державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, методи оцінювання впливу системи інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України на державну безпеку, правовий механізм функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, а також набули подальшого розвитку теоретико-методологічні засади функціонування системи підтримки прийняття рішень у державному управлінні силами безпеки України, теоретико-методологічні аспекти функціонування підсистеми захисту інформації в суб'єктах сил безпеки України, концепція підготовки кадрових

ресурсів у системі інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, підходи до застосування геоінформаційних систем у державному управлінні силами безпеки України.

Теоретична та практична значимість результатів дослідження

Аналіз результатів, одержаних автором дисертації, дозволяє позитивно оцінити теоретичне значення роботи для подальшого розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості і доцільності використання основних положень і висновків дисертації для розроблення наукової та навчальної літератури, а також у практичній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування відносно процесів розроблення ними державно-управлінських рішень щодо формування та реалізації державної політики у сфері функціонування і розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

Наукове значення результатів дисертаційного дослідження полягає у вирішенні актуальної наукової проблеми, що полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні й розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості і доцільності використання основних положень і висновків дисертації для розроблення наукової та навчальної літератури, а також у практичній діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування щодо процесів розроблення ними державно-управлінських рішень для формування та реалізації державної політики у сфері функціонування і розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

Основні теоретичні положення і висновки дисертаційної роботи були взяті до уваги та використовуються у практичній діяльності Департаменту з

питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами Харківської обласної військової адміністрації (довідка про впровадження від 12.03.2024), Східного територіального управління Національної гвардії України (військова частина 3001) (довідка від 29.03.2024), ОУВ «Харків» тактичної групи «СЛОБОДА» (довідка від 15.04.2023), Рубіжанської міської військової адміністрації Сєверодонецького району Луганської області (довідка від 15.04.2023).

Крім того, теоретичні положення і наукові результати дослідження впроваджено у навчальний процес Національної академії Національної гвардії України на кафедрі забезпечення державної безпеки, кафедрі військового зв'язку та інформатизації командно-штабного факультету під час підготовки за навчальними дисциплінами «Тактико-спеціальна підготовка», «Інформаційні технології та електронні комунікаційні системи», а також у процесі проведення наукових досліджень за напрямом розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення складових сектору безпеки і оборони України (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження від 17.05.2024).

Оцінка повноти викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях та рефераті

Публікації Споришева Костянтина Олександровича повною мірою відображають зміст дисертаційної роботи та отримані висновки й пропозиції.

Матеріали дисертаційної роботи викладено у 38 публікаціях, зокрема це: 2 монографії (з яких одна колективна), 22 наукові статті у фахових виданнях (з яких 3 у наукометричних базах Scopus та Web of Science), 11 тез доповідей у збірниках матеріалів наукових форумів та 3 наукові статті, що додатково відображають наукові результати дисертації. Порівняння тексту реферату з текстом дисертації дозволяє дійти висновку про ідентичність основних положень дисертаційного дослідження та матеріалу, викладеного в рефераті. Реферат не містить інформації, яка відсутня в дисертації.

Дискусійні положення і зауваження щодо змісту дисертації

Попри достатній рівень обґрунтованості переважної більшості

теоретичних та методичних питань, висновків, рекомендацій та пропозицій, слід відзначити також певні недоліки, окремі дискусійні положення, які, втім, не знижують наукової та практичної цінності даної дисертаційної роботи та не відбиваються на загальній позитивній оцінці роботи. До таких дискусійних положень можна віднести наступні.

1. На рисунку 5.3 наведена структурна схема моделі функціонування та розвитку механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України, яка представлена у вигляді замкненої структури. Не зрозуміло яким чином ураховуються зовнішні фактори впливу на систему інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.

2. В розділі 3.1 дисертації розглянуті системи підтримки прийняття рішення. Бажано було навести кроки з практичної реалізації систем підтримки прийняття рішень у державному управлінні.

3. На рисунку 3.2 наведена узагальнена схема методу підготовки й прийняття рішення. Першим кроком є «рівні зниження невизначення обстановки», хоча обстановка характеризується ступенем невизначеності.

4. На мою думку, сили безпеки України можуть виступати у якості суб'єкта забезпечення кібербезпеки так і у якості об'єкта атаки кіберзлочинців. В роботі бажано було б навести механізми кіберзахисту самих сил безпеки.

5. В роботі наведено такий пункт наукової новизни: методи оцінювання впливу системи інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України на державну безпеку за рахунок комплексного урахування факторів, що впливають на забезпечення службово-бойової діяльності сил безпеки, що ураховують матеріально-технічну, інформаційну, фінансову та кадрові складові механізмів державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України та забезпечує дієвий державний контроль у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України. В роботі потрібно конкретизувати ці методи, роль державного контролю у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України не виявлена в повному обсязі.

Загальний висновок

Дисертація Споришева Костянтина Олександровича є закінченою, самостійною науково-дослідною роботою, що виконана на достатньо високому теоретичному рівні, розв'язує конкретну наукову проблему, містить науково-практичні рекомендації, відрізняється певною оригінальністю як у постановці завдань дослідження, так і в інтерпретації отриманих результатів. Теоретичні висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації, носять достовірний характер, аргументовані й можуть бути предметом захисту. Висновки за розділами та загальні висновки до роботи мають єдину логіку викладення та змістовно становлять єдине ціле.

На підставі зазначеного вважаю, що дисертаційна робота Споришева Костянтина Олександровича «Механізми державного управління системою інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України» є закінченою науковою працею та відповідає вимогам пунктів 6-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, а саме є завершеною самостійною кваліфікованою науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати в галузі науки державного управління, що розв'язують конкретні наукову проблему, а її автор – Споришев Костянтин Олександрович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.05 – державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку.

Офіційний опонент:

проректор з науково-педагогічної роботи та інноваційного розвитку Державного університету «Житомирська політехніка» доктор наук з державного управління, доктор економічних наук, професор

СПОРИШЕН Дмитрій Олександрович